

Föreskrifter för icke-automatiska vågar

Vi presenterar här några viktiga punkter i de svenska föreskrifterna om icke-automatiska vågar. De kompletta föreskrifterna som har beteckningen STAFS 1998:7 bygger bl.a. på EG-direktivet 90/384/EEG och kan beställas från SWEDAC.

Förutom föreskrifterna för icke-automatiska vågar finns idag särskilda föreskrifter för vägning av hushållsavfall.

Användningsområden där godkända vågar krävs

Icke-automatiska vågar som används för något av följande ändamål skall vara CE-märkta och vara försedd med en grön etikett med svart M (se ovan) samt i övrigt uppfylla bestämmelserna i föreskrifterna:

Ändamål	Förtydligande
Bestämning av massa i samband med handel.	Vid transaktioner där något säljs eller köps efter vikt och där priset alltså är direkt proportionellt mot vikten.
Bestämning av massa för beräkning av tull, taxa, skatt, bonus, vite, ersättning, gottgörelse eller liknande betalning.	Inte bara i situationer där betalning sker i förhållande till vikt, t.ex. vid fastställande av en skatt, utan också i situationer där vikten avgör priset för en tjänst, t.ex. vid beräkning av porto.
Bestämning av massa vid tillämpning av lag eller förordning och vid sakkunnigutlåtande vid rättegång.	När en person avger ett bevis grundat på ett viktvärde. Kravet gäller dock inte om personen är en mätteknisk expert, t.ex. hos enheten för mätteknik hos SP.
Bestämning av massa inom sjukvården för vägning av patienter i samband med kontroll, diagnostik eller behandling.	I situationer när medicinskt behörig personal ansvarar för vägning av patienter.
Bestämning av massa för beredning av medicin enligt recept på apotek och bestämning av massa vid analyser som utförs på medicinska eller farmaceutiska laboratorier.	Med medicinska laboratorier avses sådana där analyser utförs på begäran av praktiserande läkare. Med farmaceutiska laboratorier avses kvalitetskontrolllaboratorier hos tillverkare av medicinprodukter för humanbruk, men inte utvecklings- och forskningslaboratorier hos tillverkare av sådana produkter.
Bestämning av pris baserat på massa vid direktförsäljning till allmänheten och framställning av färdigförpackade varor.	Här syftas i första hand på användning av prisberäknande butiksvågar och på framställning av färdigförpackade varor med sinsemellan varierande nominella vikter.

Omverifiering

Icke-automatiska vågar, som i "inte obetydlig" omfattning används vid försäljning av varor till enskild konsument, skall genomgå omverifiering (undersökning, godkännande och godkännandemärkning).

Den första omverifieringen av EG-godkända vågar skall ske före utgången av det kalenderår, som infaller två år efter det år då vågen CE-märktes. Giltighetstiden för en omverifiering är, räknat från närmast föregående tidpunkten för omverifiering,

- Mekaniska vågar (högst fyra år)
- Vågar placerade i utomhusmiljö (högst ett år)
- Övriga icke-automatiska vågar (högst två år)
- Om plomberingen på en våg brutits, t.ex. i samband med service, skall omverifiering dock ske snarast möjligt.

Märkning

På verifierade vågar skall finnas en mängd föreskrivna beteckningar, nummer och uppgifter om tekniska data. Vågar med EG-godkännande skall ha ett grönt M-märke samt ett CE-märke kompletterat med de två sista siffrorna i årtalet för dettas anbringande och ett nummer som identifierar det eller de anmälda organ som utfört tillsynen eller EG-verifieringen.

På omverifierad våg skall dessutom finnas ett speciellt kontrollmärke som skall vara väl synligt för kunden vid normal användning av vågen. Kontrollmärket skall bestå av SWEDACs ackrediteringsmärke, det verifierande organets ackrediteringsnummer samt månad och år för den genomförda verifieringen.

Om någon våg försetts med CE-märket och det gröna M-märket skall den uppfylla föreskrifternas krav även om den används inom ett område där vågar inte nödvändigtvis måste vara godkända.

Observera att en CE-märkt våg måste uppfylla kraven i samtliga tillämpliga EG-direktiv, inte bara de i vågdirektivet.

Noggrannhetsklasser

Vid användning av icke-automatiska vågar föreskrivs i Sverige nu följande Lägsta klass:

För försäljning av ädla metaller och ädelstenar	II
För bestämning av massa för beredning av medicin enligt recept på apotek	II
För bestämning av massa vid analyser som utförs på medicinska eller farmaceutiska laboratorier	II
För bestämning av massa hos bulkmaterial med lågt enhetsvärde, såsom avfall, sand, grus och betong	III
För fordonsvågar som används av polisen	III
För andra ändamål där godkända vågar krävs	III

Bengt Gutfelt
Tel: 010-516 54 76
Henrik Marcusson
Tel: 010-516 57 13